

Prijediplomski studij psihologije

Odsjek za psihologiju Filozofskoga fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Zagreb, veljača 2026.

Uvodne napomene

EFPPA (Zajednica europskih društava psihologa) izradila je okvir obrazovanja psihologa koji će biti osnovica za europsku diplomu psihologa. Taj okvir napravljen je sukladno Bolonjskoj deklaraciji i predviđa petogodišnji studij po načelu 3 godine prijediplomskog studija +2 godine diplomskog studija, pri čemu prijediplomski studij ne osposobljava studente za zanimanje psihologa ni u kojem obliku. Prema smjernicama iz EuroPsy regulative i standardima Hrvatske psihološke komore, cilj prijediplomskog studija psihologije je razumijevanje čovjekovog doživljavanja i ponašanja, dok tek diplomski studij omogućuje stjecanje znanja i vještina potrebnih za obavljanje posla psihologa u svim primijenjenim područjima.

Novi, reformirani program studija psihologije na Filozofskom fakultetu izrađen je sukladno okvirima koje je izradila EFPPA (EuroPsy Regulations). Strukturiran je tako da prijediplomski i diplomski studij zajedno čine cjelinu u kojoj je obveznim predmetima omogućeno stjecanje svih temeljnih kompetencija psihologa, dok izborni predmeti omogućuju dogradnju specifičnih kompetencija prema interesima pojedinih studenata. S obzirom da prijediplomski studij predstavlja temelj nužnih znanja i vještina psihologa, u njemu je i veći postotak obaveznih predmeta, dok je na diplomskom studiju izbornost veća i omogućuje studentima kreiranje svog specifičnog profila kompetencija u različitim područjima psihologije. Stoga je i ponuda izbornih predmeta Odsjeka za psihologiju sve veća kako studij odmiče prema višim godinama.

Treba imati na umu da su psiholozi visokoobrazovani stručnjaci od kojih se očekuje širina znanja i spoznaja iz različitih bliskih područja, stoga se i od studenata očekuje da tijekom studija izaberu nekoliko izbornih predmeta iz široke ponude drugih nepsihologijskih studijskih programa koji se izvode na Filozofskom fakultetu i time tijekom prijediplomskog studija steknu 19 ECTS-a iz nepsihologijskih izbornih predmeta. Predlaže se da se ti predmeti biraju tijekom prve i druge godine studija, budući da se tada ne nudi mnogo izbornih predmeta iz psihologije već njihova veća ponuda počinje s trećom godinom prijediplomskog studija.

Opće informacije

Naziv studija: Psihologija

Nositelj studija: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Izvođač studija: Odsjek za psihologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Trajanje studija: 6 semestara

Uvjeti upisa na studij: završena četverogodišnja srednja škola i rezultati državne mature

Stručni ili akademski naziv koji se stječe završetkom studija: *baccalaurea/baccalaureus društvenih znanosti, smjer psihologija.*

Popis obveznih predmeta u prijediplomskom studiju psihologije s brojem sati aktivne nastave i pripadajućih ECTS bodova

Obavezni predmeti	PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ SATI (ECTS)					
	1. god.		2. god.		3. god.	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Psihologija kao znanost i struka	1 (1)					
Povijest psihologije	2 (2)					
Biološka psihologija 1	5 (6)					
Eksperimentalna metodologija	2 (2)					
Statistika u psihologiji 1	4 (5)					
Akadske i komunikacijske vještine	3 (4)					
Psihologijski praktikum 1		5 (6)				
Percepcija i pamćenje		4 (5)				
Biološka psihologija 2		5 (6)				
Statistika u psihologiji 2		4 (5)				
Psihologijski praktikum 2			5 (6)			
Učenje i mišljenje			4 (5)			
Emocije i motivacija			5 (6)			
Teorije čovjekovog razvoja			4 (5)			
Psihologija djetinjstva i adolescencije				4 (5)		
Teorija testova				5 (6)		
Socijalna percepcija i stavovi				5 (6)		
Neeksperimentalna psihologijska metodologija				4 (5)		
Psihologija odrasle dobi i starenja					4 (5)	
Interpersonalni i unutargrupni odnosi					4 (5)	
Teorije ličnosti					2 (2)	
Kvantitativna interpretacija testova					5 (6)	
Psihopatologija					2 (2)	
Psihologija ličnosti						5 (6)
Inteligencija						3 (4)
Socijalni identitet i međugrupni odnosi						4 (5)
Uvod u primijenjenu psihologiju						2 (2)
Etika istraživačke i stručne djelatnosti psihologa						2 (2)
Završni ispit						0 (2)
Engleski jezik struke za psihologe I i II	2 (2)	2 (2)				
UKUPNO	19 (22)	20 (24)	18 (22)	18 (22)	17 (20)	16 (21)

Popis izbornih predmeta u prijediplomskom studiju psihologije s brojem sati aktivne nastave i pripadajućih ECTS bodova

Izborni predmeti	SATI (ECTS)
Akademsko izražavanje	3 (4)
Didaktika*	3 (4)
Ekološka psihologija	4 (5)
Evaluacija tretmana	3 (4)
Evolucijska psihologija	4 (5)
Mjerne tehnike u psihologiji	2 (3)
Odabrane teme iz primijenjene psihologije I	2 (2)
Odabrane teme iz primijenjene psihologije II	2 (2)
Opća pedagogija*	3 (4)
Osnove biologije	2 (3)
Osnove psihologije sporta	2 (3)
Osnove traumatske psihologije	3 (4)
Psihologija boli	2 (3)
Psihologija glazbe	3 (4)
Psihologija jezika	3 (4)
Psihologija osoba s invaliditetom	3 (4)
Psihologija persuazije i propagande	3 (4)
Psihologija religioznosti	3 (3)
Psihologija roda i spola	3 (4)
Psihologija učenja i poučavanja matematike	2 (3)
Rad u zajednici	(2)
Samopoimanje i samopredstavljanje	3 (4)
Statistička obrada podataka pomoću računala	4 (5)
Tehnologije i održivi razvoj	2 (3)
Upravljanje istraživačkim podacima	1 (2)
Vizualizacija podataka u psihologiji	2 (3)
Zdravstvena zaštita predškolske djece	2 (4)

Napomena. *Predmet je dio propisanog programa za stjecanje nastavničkih kompetencija.

Psihologija kao znanost i struka

Okvirni sadržaj predmeta

Psihologija kao znanost i kao struka. Metode psihologije. Biološki temelji psihologije. Osjeti i percepcija. Svijest i stanja svijesti. Učenje i pamćenje. Inteligencija. Mišljenje i govor. Motivacija i emocije. Razvojna psihologija. Ličnost. Psihički poremećaji i terapija. Stres i zdravlje. Socijalna psihologija: odnos pojedinca i socijalne okoline. Primjena psihologije u različitim područjima života. U sadržaju predmeta navedeno je 15 velikih tema koje studentima treba predstaviti vodeći računa o tri aspekta: 1. prikazati istraživanja u području, odnosno odgovoriti na pitanje čime se područje bavi (fundamentalni aspekt), 2. informirati o primjeni istraživanja u raznolikim praktičnim aspektima, odnosno odgovoriti na pitanje kako se i u kojoj mjeri rezultati istraživanja pretaču u praksu (primijenjeni aspekt ili aspekt struke), te 3. informirati o zastupljenosti «područja» tijekom studija (npr. organizacija matične katedre, pokrivenost u predmetima i slično).

Cilj

Predmet ima cilj upoznati studente s temeljnim obilježjima psihologije kao prirodne i društvene znanstvene discipline, pri čemu je naglasak na pregledu i informaciji, a ne na prikazivanju područja «u dubinu». Svrha predmeta je i detaljnije informirati studente o studiju i psihologiji kao struci, te im dati opći uvid u neka temeljna područja i znanja iz psihologije, što će im omogućiti lakše snalaženje u studiju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava će se odvijati kao niz koncentriranih predavanja. Provjera znanja će se organizirati kao pismeni kolokvij, koji će biti uvjet za dobivanje potpisa.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Petz, B. (2001). *Uvod u psihologiju*. Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Rathus, A. S. (2000). *Temelji psihologije*. Naklada Slap.

Morris, G.C. & Maisto, A.A. (2001). *Understanding Psychology*. Prentice Hall.

Bodovna vrijednost predmeta

1 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispita nema, predmet se kolokvira.

Preduvjeti upisa

Nema.

Povijest psihologije

Okvirni sadržaj predmeta

Prapovijest psihologije. Aristotel i rana antika. Filozofski i znanstveni korijeni psihologije. Rana proučavanja središnjeg živčanog sustava. Fiziologija i rani razvoj eksperimentalne psihologije. Strukturalizam: Wundt i osnivanje psihologije. Psihologija u Njemačkoj u 19.-20-st. Funkcionalizam. Biheviorizam i neobiheviorizam. Gestalt psihologija. Klinička psihologija i psihoanaliza. Kognitivizam i kognitivna psihologija. Ramiro Bujas i psihologija u RH. Replikacijska kriza u suvremenoj psihologiji. Razvoj i budućnost suvremene psihologije; Data-mining.

Cilj

Cilj predmeta je upoznavanje s temeljnim akterima, okolnostima i idejama na kojima počiva suvremena psihologija kao fundamentalna znanstvena disciplina. Studenti će se upoznati sa svim značajnim psihologijskim sustavima (strukturalizam, funkcionalizam, psihoanaliza, biheviorizam, Gestalt) s posebnim osvrtom na temelje suvremene psihologije (kognitivizam, neuroznanost).

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, mješovito e-učenje, multimedija i mreža. Pohađanje predavanja (dozvoljena dva izostanka). Uz ispunjen uvjet pohađanja nastave i semestralnih obaveza (e-resursi – Wiki, Rječnik, Forum) student može kolokvirati predmet. Pismeni/usmeni ispit na kraju semestra.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hothersall, D. (2002). *Povijest psihologije*. Naklada Slap.

Čorkalo, D. (2004). From the laboratory to the field, from senses to social change: Development and perspectives of Croatian psychology. *Psychology Science*, 46, 37-46.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Hock, R.R. (2004). *Četrdeset znanstvenih studija koje su promijenile psihologiju: Pogled u povijest znanstvenih psiholoških ispitivanja*. Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

Pohađanje predavanja (dozvoljena dva izostanka). Uz ispunjen uvjet pohađanja nastave i semestralnih obaveza (e-resursi – Wiki, Rječnik, Forum) student može kolokvirati predmet. Pismeni/usmeni ispit na kraju semestra.

Preduvjeti upisa

Nema.

Biološka psihologija 1

Okvirni sadržaj predmeta

Biološka psihologija kao dio neuroznanosti. Predmet i metode biološke psihologije. Živčana stanica: građa, funkcija, podjela. Glijne stanice: vrste i funkcija. Živčano uzbuđenje: membranski potencijal, nastanak akcijskog potencijala, ionska osnova akcijskog potencijala, širenje. Sinapsa: struktura sinapse, vrste sinapsi, kemijski prijenos živčanog impulsa. Neurotransmiteri: podjela, načela djelovanja. Osnovna podjela živčanog sustava: središnji i periferni, somatski i autonomni. Filogenetski i ontogenetski razvoj živčanog sustava. Kralježnička moždina – građa, podjela, putovi. Moždano deblo. Mali mozak. Veliki mozak. Građa kore velikog mozga. Načela neokortikalne organizacije. Vidni osjetni sustav. Slušni, okusni, njušni i senzomotorički sustavi. Opća načela funkcije osjetnih sustava. Motorički sustavi: piramidni i ekstrapiramidni sustav. Asocijativna područja moždane kore. Sinteza suvremenih spoznaja o funkciji moždane kore.

Cilj

Upoznati studente s biološkim osnovama psihičkih procesa i ponašanja, uz ovladavanje temeljnim znanjima iz neuroanatomije, neurofiziologije i neurokemijske.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, vježbe, mješovito e-učenje, samostalni zadaci, multimedija i mreža, laboratorij. Redovito pohađanje predavanja i vježbi i aktivno sudjelovanje u nastavi, pisanje izlaznih provjera na vježbama, polaganje triju kolokvija i završnog pismenog ispita.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pinel, J. P. (2001). *Biološka psihologija*. Naklada Slap.
Tadinac, M. i Hromatko, I. (2012). *Uvod u biološke osnove doživljavanja i ponašanja*. FF Press i Dominović.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Anatomski atlas – živčani sustav
Guyton, A. C., Hall, J. E. (2006). *Medicinska fiziologija*. Medicinska naklada.
Judaš, M. i Kostović, I. (1997). *Temelji neuroznanosti*. MD.
Carlson, N. R. (2013). *Physiology of Behavior*. Allyn and Bacon.
Kalat, J. W. (2019). *Biological psychology*. Wadsworth.
Rosenzweig, M. R., Breedlove, S. M., i Watson, N. V. (2010). *Biological Psychology. An Introduction to Behavioral and Cognitive Neuroscience*. Sinauer Associates.

Bodovna vrijednost predmeta

6

Način polaganja ispita

Redovito pohađanje predavanja i vježbi i aktivno sudjelovanje u nastavi, pisanje izlaznih provjera na vježbama, polaganje triju kolokvija i završnog pismenog ispita.

Preduvjeti upisa

Nema.

Eksperimentalna metodologija

Okvirni sadržaj predmeta

Definicija znanosti i znanstvene metode. Psihologija kao znanost. Osnovni pojmovi u istraživanju. Etika u psihologijskim istraživanjima. Mjerenje u psihologiji. Unutarnja i vanjska valjanost eksperimenta. Nezavisni eksperimentalni nacrt. Zavisni eksperimentalni nacrt. Složeni eksperimentalni nacrt. Mješoviti eksperimentalni nacrt. Interakcijski i glavni efekti. Istraživanja s malim N, korelacijski i kvaziekperimentalni nacrti. Teorije u psihologiji. Prezentiranje i pisanje izvještaja o provedenom istraživanju. Otvorena znanost, replikabilnost i suvremeni trendovi u objavljivanju istraživanja.

Cilj

Razumijevanje temeljnih postavki znanstvene metode. Usvajanje temeljnih znanja o metodologiji istraživanja u psihologiji s posebnim naglaskom na eksperimentalnu metodologiju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, samostalni zadaci. Redovito pohađanje nastave, individualno i grupno rješavanje zadataka. Pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Morling, B. (2020). *Research methods in psychology: evaluating a world of information* (4th ed.). WW Norton.

Jhangiani, R. S., I-Chant, A. C., Cuttler, C. i Leighton, D. C. (2019). *Research Methods in Psychology* (4th ed.). Kwantlen Polytechnic University.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Milas, G. (2005). *Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima*. Naklada Slap.

Breakwell, S. H., Hammond, S. i Fife-Schaw, C. (2003). *Research Methods in Psychology*. SAGE Publications.

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

Redovito pohađanje nastave, individualno i grupno rješavanje zadataka, pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Nema.

Statistika u psihologiji 1

Okvirni sadržaj predmeta

Korištenje statistike u psihologijskim znanstvenim istraživanjima i u praktičnom radu. Struktura rezultata psihologijskog opažanja i/ili mjerenja i model normalne distribucije. Smisao i značenje središnjih vrijednosti. Aritmetička sredina, centralna vrijednost, dominantna vrijednost. Mjere raspršenja rezultata: standardna devijacija, poluinterkvartilno raspršenje, indeks srednjeg raspršenja, totalni raspon, indeks relativnog raspršenja. Pravila i oblici tabličnog i grafičkog prikazivanja rezultata. Skala z-vrijednosti i skala decila (centila). Uzorak i populacija. Procjena parametara. Statistička nul-hipoteza i njeno testiranje. Testiranje statistički značajne razlike među aritmetičkim sredinama i proporcijama (t-test). Provjera oblika distribucije i razlika među distribucijama (hi-kvadrat test). Statistički pokazatelji oblika distribucija rezultata. Transformacija rezultata u svrhu normalizacije distribucije.

Cilj

Da studenti mogu objasniti temeljnu logiku statističkog pristupa u psihologijskim istraživanjima; izabrati i upotrijebiti adekvatne statističke postupke u procesu statističke obrade rezultata iz domene deskriptivne statistike te da mogu izabrati adekvatan statistički postupak pri testiranju nul-hipoteze u slučajevima s dva uzroka i odgovarajuće interpretirati dobivene rezultate. Cilj je da mogu razlikovati uvjete odabira adekvatnih statističkih postupaka s obzirom na vrstu podataka.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, vježbe, samostalni zadaci. Redovito pohađanje nastave, kolokviji, pismeni i usmeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Petz, B., Kolesarić, V., i Ivanec, D. (2012). *Petzova statistika. Osnovne statističke metode za nematematičare*. Naklada Slap.

Kolesarić, V. i Petz, B. (2003). *Statistički rječnik*. Naklada Slap

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Aron, A., Coups, E. J., i Aron, E. N. (2013). *Statistics for Psychology*. 6th ed. Prentice Hall, Inc.

Howell, D.C. (2010). *Statistical Methods for Psychology*. Cengage Learning.

Bodovna vrijednost predmeta

5

Način polaganja ispita

Kolokviji, pismeni i usmeni ispit.

Preduvjeti upisa

Nema.

Akadske i komunikacijske vještine

Okvirni sadržaj predmeta

Vještine u odnosima s ljudima. Vrste i ciljevi komunikacije. Elementi komunikacijskog procesa i načela komunikacije. Neverbalna komunikacija. Verbalna komunikacija. Argumentacija. Bibliografske baze podataka. Tehnike pretraživanja na primjeru baze PsycINFO. Pristup psihologijskoj literaturi u tiskanom i elektroničkom obliku. Prikupljanje i organiziranje bibliografskih referenci. Korištenje alata Zotero. Navođenje bibliografskih referenci prema APA stilu. Akademske pisanje. Važnost komunikacije za međuljudske odnose. Prepreke u komunikaciji. Asertivno izražavanje. Aktivno slušanje. Vještine izlaganja pred publikom. Struktura i priprema prezentacije. Oblikovanje prezentacije. Izvedba izlaganja.

Cilj

Studenti će moći prepoznati i opisati osnove uspješne komunikacije te primijeniti tehnike i vještine potrebne za uspješnu komunikaciju s pojedincima, u grupi i s publikom. Studenti će poznavati i moći primijeniti pravila akademskog usmenog i pismenog izražavanja te pretraživati baze i pravilno citirati stručnu literaturu.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, vježbe, mješovito e-učenje, samostalni zadaci. Redovito pohađanje nastave i aktivno sudjelovanje u diskusijama i individualnim i grupnim zadacima koji se rade na nastavi; domaće zadaće; pretraživanje bibliografske baze podataka; seminarski rad; oblikovanje prezentacije i izvedba pred publikom. Konačna ocjena iz predmeta formirat će se na osnovi sljedećih elemenata: aktivnost na predavanjima i vježbama, uredno izvršavanje domaćih zadaća, individualni seminarski rad, prezentacija pred publikom i pokazano znanje na pismenom kolokviju/ispitu.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Arambašić, L. (2021). *Svemoć i nemoć komunikacijskog procesa – Priča o zelenom kvadratu i žutom šesterokutu*. Naklada Slap.

Pearson, J. C., Spitzberg, B. H. (1990). *Interpersonal communication: concepts, components and contexts*. Dubuque: Wm. C. Brown Publishers.

Egan, G. (1977). *You and me: the skills of communicating and relating to others*. Brooks/Cole Publishing Company.

Bolton, R. (1986). *People skills*. Touchstone.

Lucas, S. E. (1998). *The art of public speaking*. McGraw-Hill.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stewart, J. (Ed.) (1999). *Bridges, not walls: a book about interpersonal communication*. McGraw-Hill.

Aduato, S. i Foy DiGeronimo, T. (2004). *Govorite iz srca – Budite svoji i postignite rezultate*. Alinea.

Ajduković, M. (2003). Pretpostavke konstruktivnog rješavanja problema i sukoba u procesu socijalne rekonstrukcije. U: Dean Ajduković (ur.) *Socijalna rekonstrukcija zajednice*. DPP.

Ajduković, M. i Sladović Franc, B. (2003). Razumijevanje sukoba; Prevladavanje sukoba. U: Dean Ajduković (ur.) *Socijalna rekonstrukcija zajednice*. DPP.

Fisher, R., Ury, W., Patton, B. (2003). *Kako do DA: do dogovora pregovorom, a ne predajom*. Neretva.

Krizmanić, M. i Kolesarić, V. (2005). *Tolerancija u svakidašnjem životu – psihologija tolerancije*. Naklada Slap.

Pease, A. (2002). *Govor tijela – Kako misli drugih ljudi mogu pročitati iz njihovih kretnji*. AGM.

Reardon, K. K. (1998). *Interpersonalna komunikacija – Gdje se misli susreću*. Alinea.

Rijavec, M. (2000). Psihologijski temelji komuniciranja. U Z. Batušić, Ž. Pavlina i Z. Komar (Ur.), *Vojna psihologija – priručnik za hrvatske časnike: knjiga prva* (str. 234-248). Naklada Slap.

Zarevski, P. i Mamula, M. (2000). *Pobijedite sramežljivost – a djecu cijepite protiv nje*. Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

4

Način polaganja ispita

Konačna ocjena iz predmeta formirat će se na osnovi sljedećih elemenata: aktivnost na predavanjima i vježbama, uredno izvršavanje domaćih zadaća, individualni seminarski rad, prezentacija pred publikom i pokazano znanje na pismenom kolokviju/ispitu.

Preduvjeti upisa

Nema.

Psihologijski praktikum 1

Okvirni sadržaj predmeta

Metodologija ispitivanja osjeta i percepcije u rasponu od temeljnih procesa pri nastanku osjeta pa do složenijih procesa percepcije prostora i vremena. Teme pojedinih vježbi su: mjerenje apsolutne i diferencijalne osjetljivosti; provjera zakonitosti relativnog doživljavanja u području diferencijalne osjetljivosti; primjena teorije detekcije signala u ispitivanju jednostavnih osjetnih procesa; ispitivanje važnosti podražajnog konteksta u percepciji; ispitivanje osnova doživljavanja boja; ispitivanje čimbenika pažnje u točnosti percepcije; ispitivanje uvjeta pojave konstantnosti percepcije; ispitivanje uvjeta za pojavu percepcije kretanja; mogućnosti mjerenja ekstrastenzorne percepcije; ispitivanje čimbenika pojave perceptivnih varki; ispitivanje individualnih razlika u percepciji.

Cilj

Ciljevi Psihologijskog praktikuma 1 su da provođenjem psihologijskih individualnih i grupnih eksperimenata student mogu identificirati i objasniti temeljna načela prikupljanja podataka u eksperimentalnim uvjetima; mogu razlikovati i objasniti primjenu općih i posebnih psihologijskih metoda, postupaka i tehnika u prikupljanju rezultata u eksperimentu i srodnim istraživačkim nacrtima; steknu kompetencije koje mogu upotrijebiti u samostalnoj interpretaciji prikupljenih podataka uz temeljnu kritičnost u procjeni valjanosti rezultata na temelju planiranog i provedenog mjerenja; mogu ocijeniti logiku i vrijednost upotrebe statističkih postupaka pri interpretaciji prikupljenih podataka; i samostalno napisati znanstveni izvještaj na temelju definiranog problema i prikupljenih i statistički obrađenih rezultata.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Studenti moraju prisustvovati svim laboratorijskim vježbama gdje su aktivni ispitanici u prikupljanju rezultata u okviru postavljenog problema. U okviru svake vježbe studenti pišu izvještaj koji ima formu znanstvenog rada. Za svaku pojedinu vježbu studenti se moraju zasebno pripremiti.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bujas, Z. (1981). *Uvod u metode eksperimentalne psihologije*. Školska knjiga
Kolesarić, V. (2006). *Analiza varijance u psihologijskim istraživanjima*. Filozofski fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku
Goldstein, E.B. (2011). *Osjeti i percepcija*. Naklada Slap.
Petz, B. (2001). *Uvod u psihologiju*. Naklada Slap.
Sternberg, R.J. (2003). *Kognitivna psihologija*. Naklada Slap.
Tematski znanstveni radovi iz područja istraživanja pojedine vježbe

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Slišković, A. i Burić, I. (ur.) (2020). *Znanstveno istraživanje u psihologiji: vodič za početnike*. Sveučilište u Zadru.
Gescheider, G.A. (1997). *Psychophysics. Method, Theory, and Application* (3rd edition). Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Bodovna vrijednost predmeta

6

Način polaganja ispita

Studenti moraju prisustvovati svim laboratorijskim vježbama gdje su aktivni ispitanici u prikupljanju rezultata u okviru postavljenog problema. U okviru svake vježbe studenti pišu izvještaj koji ima formu znanstvenog rada. Za svaku pojedinu vježbu studenti se moraju zasebno pripremiti, a ocjene iz izvještaja osnova su ispitne ocjene .

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji 1.

Percepcija i pamćenje

Okvirni sadržaj predmeta

Kognitivna psihologija i ljudska obrada informacija. Kognitivni proces. Perceptivni proces. Razine analize i mjerenja percepcije. Osjet i percept. Kemijska percepcija: miris, okus, aroma. Tjelesna percepcija i percepcija boli. Slušna percepcija i glazbene perceptivne sposobnosti. Percepcija govora. Vidni podražaj i vidna percepcija. Poremećaji percepcije (anosmija, agnozija, afazija). Sinestezija. Rana obrada informacija. Pamćenje – definicija i sustavi pamćenja. Radno pamćenje. Podprocesi pamćenja. Pamćenje ovisno o kontekstu (stanje, raspoloženje, okolina). Razvoj sustava pamćenja. Metamemorija. Zaboravljanje. Lažna sjećanja. Propusti i poremećaji pamćenja.

Cilj

Cilj predmeta je upoznavanje studenata s područjem kognitivne psihologije koje se odnosi na percepciju i pamćenje. Apsolviranjem predmeta studenti će biti upoznati s osnovnim metodološkim pristupima u psihologiji percepcije i pamćenja, razumjet će različite istraživačke tradicije te znati razlikovati normativne od patoloških procesa pamćenja. Time se stvara temelj za praćenje nastave iz predmeta koji se također bavi kognitivnom psihologijom (Učenje i mišljenje), kao i niza općih i primijenjenih predmeta na studiju psihologije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, mješovito e-učenje, samostalni zadaci. Prisustvo na seminarima se evidentira tijekom semestra. Tijekom semestra studenti pišu dva obavezna individualna ili grupna seminarska izvještaja. Jedan seminarski izvještaj je u formi terenskog ili istraživačkog rada, a jedan u formi preglednog eseja. Prisustvo na nastavi i seminarski izvještaji su preduvjet za stjecanje prava izlaska na kolokvije i/ili ispit. Studenti mogu kolokvirati predmet uspješnim polaganjem dva kolokvija (1. Percepcija, 2. Pamćenje). Ukoliko studenti ne pristupe kolokviju ili ne ostvare dovoljan broj bodova putem kolokvija, moraju pristupiti pismenom i usmenom ispitu na kraju semestra.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Goldstein, E. B. (2011). *Osjeti i percepcija* (poglavlje 1: Uvod u percepciju; poglavlje 6: Vidna pažnja, poglavlje 7: Percepcija boje, poglavlje 8: Percepcija dubine i veličine, poglavlje 11: Zvuk, slušni sustav i percepcija visine tona, poglavlje 14: Kožni osjeti, poglavlje 15: Kemijski osjeti). Naklada Slap.

Sternberg, R. (2005). *Kognitivna psihologija*. (poglavlje 1: Uvod u kognitivnu psihologiju, poglavlje Pamćenje: modeli i istraživačke metode; poglavlje 6: Procesi pamćenja). Naklada Slap.

Vranić, A. (2009). Kako se ono zove onaj Nijemac? Vrste i poremećaji pamćenja. U D. Čorkalo-Biruški (ur.), *Primijenjena psihologija: Pitanja i odgovori* (str. 143-162). Školska knjiga.

Vranić, A., & Tonković, M. (2012). (ur.). *Lažna sjećanja: Izvještaj 21. Ljetne psihologijske škole*. FF Press.

Zarevski, P. (1995). *Psihologija pamćenja i učenja*. (str.13-115; str. 173-188; str. 193-217, str. 259-277). Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Baddley, A.S. (1999). *Essentials of Human Memory*. Psychology Press.

Bodovna vrijednost predmeta

5

Način polaganja ispita

Prisustvo na seminarima se evidentira tijekom semestra. Tijekom semestra studenti pišu dva obavezna individualna ili grupna seminarska izvještaja. Jedan seminarski izvještaj je u formi terenskog ili istraživačkog rada, a jedan u formi preglednog eseja. Prisustvo na nastavi i seminarski izvještaji su preduvjet za stjecanje prava izlaska na kolokvije i/ili ispit. Studenti mogu kolokvirati predmet uspješnim polaganjem dva kolokvija (1. Percepcija, 2. Pamćenje). Ukoliko studenti ne pristupe kolokviju ili ne ostvare dovoljan broj bodova putem kolokvija, moraju pristupiti pismenom i usmenom ispitu na kraju semestra.

Preduvjeti upisa

Nema.

Biološka psihologija 2

Okvirni sadržaj predmeta

Autonomni živčani sustav: građa i funkcija simpatikusa i parasimpatikusa. Hipotalamus. Demonstracija mjerenja psihofizioloških signala. Limbički sustav: građa i osnovne funkcije. Endokrini sustav: žlijezde i njihova funkcija te posljedice disfunkcije, interakcija endokrinog i živčanog sustava. Biotičke potrebe. Termoregulacija. Regulacija hranjenja i pijenja. Poremećaji. Spolna diferencijacija i seksualne potrebe. Biološki ritmovi – neuralni mehanizmi cikličkog izmjenjivanja budnosti i spavanja. Spavanje: sporovalno i REM spavanje, teorije spavanja, poremećaji spavanja. Emocije: periferne promjene, središnje strukture uključene u regulaciju emocija, teorije emocija. Područja pozitivnog i negativnog potkrepljenja. Pažnja i svijest. Učenje i pamćenje: neurofiziološka osnova senzornog, kratkoročnog i dugoročnog pamćenja. Uloga pojedinih dijelova živčanog sustava u učenju i pamćenju, poremećaji pamćenja. Lateralizacija funkcija moždanih hemisfera: metode ispitivanja lateralizacije i osnovni nalazi. Demonstracija bihevioralnih mjera i EEG mjera lateralizacije. Govor – neurofiziološka osnova razumijevanja i produkcije govora, poremećaji govornog funkcioniranja.

Cilj

Povezivanje različitih oblika doživljavanja i ponašanja s njihovim biološkim supstratom, posebno s radom živčanog i endokrinog sustava. Upoznati studente s biološkim osnovama motivacije, emocija, bioloških ritmova, budnosti i spavanja, pamćenja, pažnje te poremećaja tih procesa.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, mješovito e-učenje, samostalni zadaci, multimedija i mreža, laboratorij. Redovito pohađanje predavanja i seminara i aktivno sudjelovanje u nastavi, izrada seminarskog rada, polaganje dvaju kolokvija i završnog pismenog ispita.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pinel, J. P. (2001). *Biološka psihologija*. Naklada Slap.
Tadinac, M. i Hromatko, I. (2012). *Uvod u biološke osnove doživljavanja i ponašanja*. FF Press i Dominović.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Anatomski atlas – živčani sustav.
Guyton, A. C., i Hall, J. E. (2006). *Medicinska fiziologija*. Medicinska naklada.
Judaš, M. i Kostović, I. (1997). *Temelji neuroznanosti*. MD.
Carlson, N. R. (2013). *Physiology of Behavior*. Allyn and Bacon.
Kalat, J.W. (2019). *Biological psychology*. Wadsworth.
Rosenzweig, M. R., Breedlove, S. M., i Watson, N. V. (2010). *Biological Psychology. An Introduction to Behavioral and Cognitive Neuroscience*. Sinauer Associates.

Bodovna vrijednost predmeta

Način polaganja ispita

Redovito pohađanje predavanja i seminara i aktivno sudjelovanje u nastavi, izrada seminarskog rada, polaganje dvaju kolokvija i završnog pismenog ispita.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija 1.

Statistika u psihologiji 2

Okvirni sadržaj predmeta

Jednosmjerna analiza varijance za nezavisne uzorke. Jednosmjerna analiza varijance za zavisne uzorke. Višesmjerna analiza varijance. Smisao računa povezanosti. Koeficijenti korelacije: Pearsonov r ; Spearmanov ρ ; Fi-koeficijent; serijalna korelacija; koeficijenti korelacije koji se temelje na računu hi-kvadrat testa; koeficijent zakrivljene korelacije (η^2); interklasna korelacija. Upotreba koeficijenta korelacije: koeficijent determinacije; predviđanje rezultata na temelju korelacije i standardna pogreška prognoze. Parcijalna korelacija. Multipla korelacija. Veličina učinka i snaga statističkog testa. Neparametrijski statistički testovi pri testiranju statističke značajnosti razlike.

Cilj

Cilj je da studenti mogu objasniti svrhu računa povezanosti među varijablama u psihologijskim istraživanjima te svrhu postojanja velikog broja koeficijenata korelacije; da mogu objasniti logiku analize varijance te prepoznati uvjete primjene adekvatnog modela analize varijance, te samostalno provesti postupak i adekvatno interpretirati dobivene rezultate; da mogu objasniti svrhu postojanja neparametrijskih statističkih postupaka, da ih mogu adekvatno primijeniti u statističkoj analizi te odgovarajuće interpretirati dobivene rezultate.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, vježbe i samostalni zadaci. Redovito pohađanje nastave, pismeni i usmeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Petz, B., Kolesarić, V., i Ivanec, D. (2012). *Petzova statistika. Osnovne statističke metode za nematematičare*. Naklada Slap.

Kolesarić, V. i Petz, B. (2003). *Statistički rječnik*. Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Aron, A., Coups, E.J., i Aron, E.N. (2013). *Statistics for Psychology*. Prentice Hall, Inc.

Howell, D.C. (2010). *Statistical Methods for Psychology*. Cengage Learning.

Bodovna vrijednost predmeta

5

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni ispit.

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji 1.

Psihologijski praktikum 2

Okvirni sadržaj predmeta

Metodologija eksperimentalnih istraživanja u području pamćenja, učenja i mišljenja u rasponu od temeljnih procesa pamćenja pa do složenijih procesa mišljenja. Nastava je organizirana kao serija vježbi u kojima studenti aktivno sudjeluju prolazeći kroz eksperimentalna istraživanja nakon kojih pišu izvještaj u formi znanstvenog rada. U jednom semestru pišu 8 takvih izvještaja. Teme vježbi variraju iz godine u godinu. Neke od njih su: položaj čestice u nizu i učenje: efekt mjesta u seriji, usporedba metoda za ispitivanje pamćenja, zaboravljanje i eksperimentalni nacrt retroaktivne inhibicije, mjerenje radnog pamćenja, pretraživanje kratkoročnog pamćenja, specifičnost kodiranja i dugoročno pamćenje, dubina procesiranja i učenje, konstruktivna priroda pamćenja, utjecaj konteksta na zapamćivanje, organizacija konkretnih i apstraktnih pojmova u pamćenju, vidno radno pamćenje, percepcija vremena, mentalne rotacije, efekt stranog jezika, efekt kongruentnosti veličina, selektivna pažnja, ispitivanje konotativnog značenja riječi.

Cilj

Utvrdjivanje kompetencija stečenih na Praktikum I ponavljanjem provedbe i elaboracije temeljnih metodoloških sadržaja uz veću samostalnost studenata te nadogradnja metodoloških kompetencija kroz opisane sadržaje. U metodološkom smislu naglasak je na usvajanju znanja i vještina složenijih nacрта istraživanja koje se odnose na: (1) korištenje i usporedba nacрта koje koriste nezavisne i zavisne skupine ispitanika s naglaskom na potrebu i mogućnosti eksperimentalne kontrole u takva dva uvjeta prikupljanja podataka; (2) korištenje složenijih (faktorijalnih) nacрта s dvije i više nezavisnih varijabli te prepoznavanje mogućnosti i potrebe osiguravanja unutarnje valjanosti u složenijim nacrtima istraživanja (s više razina NV i više ZV) i to operacionalizacijom NV, mjerenjem ZV i kontrolom relevantnih čimbenika; (3) samostalno definiranje kako problema istraživanja tako i istraživačkih hipoteza na temelju problema istraživanja (razlikovanje istraživačkih i statističkih hipoteza); (4) samostalni odabir odgovarajućeg statističkog postupka pri odgovoru na postavljeni problem te samostalna i adekvatna interpretacija rezultata sa stajališta istraživačke hipoteze; (5) usavršavanje pisanja i oblikovanja znanstvenog izvještaja; (6) usvajanje specifičnih znanja iz područja učenja, pamćenja i mišljenja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, vježbe, laboratorij. Studenti moraju prisustvovati svim laboratorijskim vježbama gdje su aktivni ispitanici. Za svaku pojedinu vježbu studenti se moraju pripremiti. Nakon svake vježbe studenti pišu izvještaj koji ima formu znanstvenog rada.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Sternberg, R.J. (2003). *Kognitivna psihologija*. Naklada Slap.

Rathus, S.A. (2001). *Temelji psihologije*. Naklada Slap.

Jhangiani, R. S., I-Chant, A. C., Cuttler, C. i Leighton, D. C. (2019). *Research Methods in Psychology* (4th ed.). Kwantlen Polytechnic University.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Atkinson, R.L. i dr. (1993). *Introduction to Psychology*. Harcourt Brace College Publishers.

Milas, G. (2005). *Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima*. Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

6

Način polaganja ispita

Studenti moraju prisustvovati svim laboratorijskim vježbama gdje su aktivni ispitanici. Za svaku pojedinu vježbu studenti se moraju pripremiti. Nakon svake vježbe studenti pišu izvještaj koji ima formu znanstvenog rada.

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji 2, Psihologijski praktikum 1.

Učenje i mišljenje

Okvirni sadržaj predmeta

Povijest istraživanja učenja: Modeli uma. Biheviorizam: klasično i instrumentalno uvjetovanje. Kognitivizam i učenje: Reprezentacija znanja. Kognitivne teorije učenja: Kognitivno-bihevioralne teorije i teorije socijalnog učenja. Konstruktivizam i Metakognicija. Organizacija znanja i konekcionizam. Kognitivni razvoj i uspješnost kognitivnih funkcija. Taksonomija razina mišljenja. Mišljenje i rješavanje problema. Kreativnost – pristupi istraživanju i mjerenju. Kognitivni stil. Rezoniranje. Prosuđivanje i donošenje odluka.

Cilj

Cilj predmeta je upoznavanje studenata s vrstama učenja i različitim teorijama učenja te složenijim kognitivnim procesima. Studenti će nakon apsolviranja predmeta biti upoznati s različitim oblicima učenja i moći će prepoznati njihovu primjenu u svakodnevnom životu te će moći integrirati nalaze primijenjenih istraživanja o učenju u kontekst jednog od tri glavna pristupa izučavanju učenja: biheviorizam, kognitivizam i socijalno učenje. Također, moći će objasniti važnije modele mišljenja i razumjeti procese koji se nalaze u podlozi različitih načina rezoniranja i donošenja odluka, te će razumjeti značaj istraživanja viših kognitivnih procesa za određivanje i istraživanje područja inteligencije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, mješovito e-učenje, terenska nastava, multimedija i mreža. Prisustvo na seminarima se evidentira tijekom semestra. Tijekom semestra studenti pišu dva obavezna individualna ili grupna seminarska izvješta. Jedan seminarski izvještaj je u formi terenskog ili istraživačkog rada, a jedan u formi preglednog referata. Prisustvo na nastavi i seminarski izvještaji su preduvjet za stjecanje prava izlaska na kolokvije i/ili ispit. Studenti mogu kolokvirati predmet uspješnim polaganjem dva kolokvija (1. Učenje, 2. Mišljenje). Ukoliko studenti ne pristupe kolokviju ili ne ostvare dovoljan broj bodova putem kolokvija, moraju pristupiti pismenom i usmenom ispitu na kraju semestra.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Smith, E. E., Nolen-Hoeksema, S., Fredrickson, B., Loftus, G., Bem, D. J., i Maren, S. (2007). *Atkinson/Hilgard Uvod u psihologiju* (poglavlje 9. Govor i mišljenje). Naklada Slap.

Sternberg, R. (2005). *Kognitivna psihologija* (poglavlja 7, 8, 11, 12, 13). Naklada Slap.

Zarevski, P. (1995). *Psihologija učenja i pamćenja*. (3. poglavlje: Učenje, str. 115–169). Naklada Slap.

Vizek-Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., i Miljković, D. (2003). *Psihologija obrazovanja* (poglavlje 3: Teorijski pristupi učenju i njihova primjena, str. 141-201). IEP-VERN.

Hothersall, D. (2002). *Povijest psihologije* (poglavlje 13: Četiri neobihevioristička psihologa). Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Eysenck, M.W., i Keane, M.T. (2005). *Cognitive psychology*. Hove, Psychology Press.

Bodovna vrijednost predmeta

5

Način polaganja ispita

Prisustvo na nastavi i seminarski izvještaji su preduvjet za stjecanje prava izlaska na kolokvije i/ili ispit. Studenti mogu kolokvirati predmet uspješnim polaganjem dva kolokvija (1. Učenje, 2. Mišljenje). Ukoliko studenti ne pristupe kolokviju ili ne ostvare dovoljan broj bodova putem kolokvija, moraju pristupiti pismenom i usmenom ispitu na kraju semestra.

Preduvjeti upisa

Povijest psihologije, Percepcija i pamćenje.

Emocije i motivacija

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u psihologiju emocija (povijesni pregled područja, istraživački pristupi). Što su emocije (definiranje termina afekt, emocije, raspoloženje, komponente emocija, različite kategorizacije emocija). Uzroci i broj emocija (biološka perspektiva, kognitivna perspektiva, biološko-kognitivna perspektiva, najznačajniji autori, usporedba različitih perspektiva, osnovne emocije, kriteriji za određivanje osnovnih emocija, prikaz temeljnih radova u području). Funkcija emocija (funkcija suočavanja, socijalna funkcija, svrha emocija, razlikovanje emocija i raspoloženja). Biološki aspekti emocija (klasične teorije emocija: James-Lange, Cannon-Bard, Schachter i Singer, suvremene perspektive: specifični neuralni krugovi, neuralna aktivacija, teorija diferencijalnih emocija, hipoteza o facijalnoj povratnoj informaciji). Kognitivni, socijalni i kulturalni aspekti emocija (procjena, proces procjene, znanje o emocijama, atribucije, socijalna interakcija, socijalizacija emocija, upravljanje emocijama). Uvod u psihologiju motivacije (povijesni pregled područja, istraživački pristupi, definiranje termina volja, instinkt, nagon, motivacija). Pregled teorija motivacije (klasični pristupi motivaciji: teorija volje, instinkt teorije, nagon teorije; suvremeni pristupi motivaciji, pregled suvremenih tzv. "mini-teorija" motivacije). Fiziološke i psihološke potrebe (općenito o potrebama, temelji regulacijskih procesa, žeđ, glad, seksualnost, temeljne odrednice psiholoških potreba, autonomija, kompetencija i optimalno iskustvo ili "flow", povezanost). Kognicija i motivacija: (kognitivni pristup motivaciji, planovi, ciljevi, povratna sprega ili "feedback"). Intrinzična motivacija i vrste ekstrinzične motivacije (pojam intrinzične i ekstrinzične motivacije, poticaji i posljedice, potkrepljenja, kognitivna evaluacijska teorija, teorija samo-određenja ili samodeterminacije).

Cilj

Razumijevanje rezultata suvremenih znanstvenih istraživanja, metoda i teorija iz područja psihologije motivacije i emocija s posebnim naglaskom na razumijevanje interakcije bioloških, ponašajnih, kognitivnih i socijalnih aspekata tih procesa kao i ukazivanje na usku povezanost između motivacije i emocija.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, samostalni zadaci. Pohađanje seminara i predavanja, izrada seminarskog izlaganja, dva pismena kolokvija u semestru i/ili pismeni ispit na kraju semestra.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Reeve, J. (2010). *Razumijevanje motivacije i emocija*. Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Beck, R. (2003). *Motivacija: teorija i načela* (Poglavlja: 1., 2., 10. i 11.). Naklada Slap.

Oatley, K. i Jenkins, J. M. (2003). *Razumijevanje emocija* (Poglavlja: 4., 5., i 9.). Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

Način polaganja ispita

Pohađanje seminara i predavanja, izrada seminarskog izlaganja, dva pismena kolokvija u semestru i/ili pismeni ispit na kraju semestra.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija 2, Učenje i mišljenje.

Teorije čovjekovog razvoja

Okvirni sadržaj predmeta

Ciljevi, problemi i osnovni pojmovi u razvojnoj psihologiji. Povijest razvojne psihologije, periodizacija i temeljne zakonitosti razvoja. Biološki i okolinski činitelji razvoja i mehanizmi njihove interakcije. Metode istraživanja čovjekova razvoja. Teorijske paradigme u razvojnoj psihologiji i kriteriji za usporedbu i evaluaciju teorija. Freudeova teorija psihoseksualnog razvoja. Eriksonova teorija psihosocijalnog razvoja. Biheviorističke teorije razvoja: Tradicionalne teorije učenja. Biheviorističke teorije razvoja: Socijalno-kognitivna teorija učenja. Piagetova teorija kognitivnog razvoja. Kohlbergova teorija moralnog razvoja. Sociokulturalna teorija razvoja Vigotskog. Etološki pristupi razvoju i Bowlbijeve teorija razvoja privrženosti. Bronfenbrennerova teorija ekoloških sustava. Etička načela u istraživanjima i radu s djecom i mladima. Metoda opažanja u razvojnoj psihologiji. Metoda sociometrije u razvojnoj psihologiji. Osobitosti praćenja i poticanja razvoja u različitim kontekstima (dječji vrtić; centar za djecu, mlade i obitelj; centar za psihološku procjenu djece; klinika za psihološku zaštitu djece; centar za socijalnu skrb; zaštita dječjih prava - dječja pravobraniteljica).

Cilj

Cilj predmeta je studente upoznati i osposobiti za kritičko vrednovanje tradicionalnih i suvremenih načela, koncepta, teorija i metoda istraživanja čovjekova tjelesnog, kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja. Prikazat će se i objasniti biološki i okolinski činitelji i procesi koji uzrokuju razvojne promjene. Studente će se osposobiti za primjenu metode opažanja u prikupljanju podataka, te ih upoznati sa specifičnostima metoda i nacrtu razvojnih istraživanja. Studente će se senzibilizirati za etičke teškoće s kojima se susreću istraživači razvojnih promjena i upoznati ih s načinima njihovog rješavanja, osobito u posebno osjetljivim razvojnim razdobljima. Analizirat će se isprepletenost teorija, istraživanja i učinkovitog rješavanja praktičnih pitanja vezanih uz područje razvojne psihologije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, vježbe, mješovito e-učenje, terenska nastava, samostalni zadaci. Redovito i točno pohađanje nastave i pravodobna i redovita priprema za predavanja, vježbe i seminare te aktivno sudjelovanje u raspravama i ostalim aktivnostima na nastavi i na terenskim vježbama. Izrada seminarskih i drugih propisanih radova i njihova pravodobna predaja i prezentacija. Polaganje dva kolokvija tijekom nastavnog semestra ili polaganje pismenog i usmenog ispita po završetku predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ajduković, M. i Keresteš, V. (ur.) (2020). *Etički kodeks istraživanja s djecom*. Vijeće za djecu Vlade RH. 2. Revidirano izdanje.

Berk, L. (2015). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (poglavlja 1.-3.). Naklada Slap.

Bretherton, I. (1992). The origins of attachment theory: John Bowlby and Mary Ainsworth. *Developmental Psychology*, 28, 759-775.

Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological models of human development. In International Encyclopedia of Education, Vol.3, 2nd.Ed. Oxford: Elsevier. Reprinted in: Gauvian, M. & Cole, M. (Eds.), *Readings on the development of children*, 2nd Ed. (1993, pp. 37-43). Freeman.

Buggle, F. (2002). *Razvojna psihologija Jeana Piageta* (pogl.3). Naklada Slap.

Crain, W. (2015). *Theories of development: Concepts and applications*. Psychology Press.

Fulgosi, A. (1982). *Teorije ličnosti* (Pogl. 1 i 3). Školska knjiga.

Gardner, H. , Kornhaber, ML i Wake, WK. (1999). *Inteligencija - različita gledišta*. (4. pogl. Piaget). Naklada Slap.

Pervin, L.A., Cervone, D., John, O.P. (2008). *Psihologija ličnosti: teorije i istraživanja* (str. 128-139; 400-424; 494-513). Školska knjiga.

Schaffer, H. R. (2004). *Introducing Child Psychology* (Chapter 7: Vygotsky's Theory). Blackwell.

Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998/2004). *Dječja psihologija: Moderna znanost* (Pogl. 1-4). Naklada Slap.

Zarevski, P. (/2007). *Psihologija pamćenja i učenja* (Pogl.3). Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ainsworth, M. S., & Bowlby, J. (1991). An ethological approach to personality development. *American Psychologist*, 46(4), 333-341.

Newman, B. M., & Newman, P. R. (2015). *Theories of human development*. Psychology Press.

Miller, S. A. (2017). *Developmental research methods*. Sage Publications.

Slater, A., Bremner, J. G. (Eds.). (2017). *An Introduction to Developmental Psychology*. John Wiley & Sons.

Hess, E. H. (1958). Imprinting in animals. *Scientific American*, 198(3), 81-90.

Piaget, J. (1985). The genetic approach to the psychology of thought. *Understanding Children*, 52, 35.

Thelen, E., & Adolph, K. E. (1992). Arnold L. Gesell: The paradox of nature and nurture. *Developmental Psychology*, 28(3), 368–380.

Bodovna vrijednost predmeta

5

Način polaganja ispita

Izrada seminarskih i drugih propisanih radova i njihova pravodobna predaja i prezentacija. Polaganje dva kolokvija tijekom nastavnog semestra ili polaganje pismenog i usmenog ispita po završetku predmeta.

Preduvjeti upisa

Nema.

Psihologija djetinjstva i adolescencije

Okvirni sadržaj predmeta

Faze i rizici prenatalnog razvoja. Rođenje i perinatalno razdoblje. Tjelesni i motorički razvoj u dojenačkoj dobi. Perceptivni, kognitivni i jezični razvoj u dojenačkoj dobi. Emocionalni i socijalni razvoj u dojenačkoj dobi. Tjelesni i motorički razvoj u ranom i srednjem djetinjstvu. Perceptivni, kognitivni i jezični razvoj u ranom i srednjem djetinjstvu. Emocionalni i socijalni razvoj u ranom i srednjem djetinjstvu. Tjelesni razvoj u adolescenciji. Kognitivni razvoj u adolescenciji. Emocionalni i socijalni razvoj u adolescenciji. Razvoj i psihičko zdravlje djece i adolescenata u krizi. Temelji razvojne psihopatologije. Instrumenti za ispitivanje ranog razvoja. Instrumenti za ispitivanje kognitivnog razvoja u djetinjstvu i adolescenciji.

Cilj

Znati opisati ključne promjene u različitim područjima razvoja pojedinca (tjelesnom, kognitivnom i socio-emocionalnom), koje se događaju od začeća do kraja adolescencije, analizirati kontekste u kojima se razvoj događa i objasniti mehanizme koji uzrokuju razvojne promjene.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari, vježbe, mješovito e-učenje, terenska nastava, samostalni zadaci. Redovito pohađanje nastave, čitanje obvezne literature, samostalno pronalaženje literature za seminarski rad, izrada seminarskog rada, izlaganje seminarskog rada, izrada grupnih i individualnih pismenih zadataka, izlazak na pismene provjere znanja i završni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Berk, L. (2015). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (poglavlja 3.-12.). Naklada Slap.
Buggle, F. (2002). *Razvojna psihologija Jeana Piageta* (pogl. 5 i 6). Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Duran, M. (1995). *Dijete i igra*. Naklada Slap.
Lacković-Grgin, K. (2005). *Psihologija adolescencije*. Naklada Slap.
Oatley-Jenkins (2003). *Razumijevanje emocija*. Naklada Slap.
Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). *Dječja psihologija: Moderna znanost* (poglavlja 5-16). Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

5

Način polaganja ispita

Izrada i izlaganje seminarskog rada, izlazak na pismene provjere znanja i završni ispit.

Preduvjeti upisa

Teorije čovjekovog razvoja.

Teorija testova

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u teoriju mjerenja i psihometriju. Mjerne ljestvice i njihove karakteristike. Teorija testova - osnovni pojmovi i definicije. Vrste testova i testovnih zadataka. Modeli skaliranja i osnovni koraci u izradi kompozitnih testova. Temeljna načela formiranja ukupnih rezultata u testovima. Osjetljivost mjerenja i problem slučajnog pogađanja u testovima učinka. Objektivnost testovnih rezultata i standardizacija uvjeta testiranja. Uvod u klasičnu teoriju pouzdanosti - model paralelnih mjerenja. Uvod u klasičnu teoriju pouzdanosti - indikatori pouzdanosti. Determinante pouzdanosti u kontekstu klasične teorije testova. Empirijske metode za procjenu pouzdanosti – klasični i suvremeni pristupi. Posljedice niske pouzdanosti, osjetljivosti i objektivnosti na metrijska obilježja rezultata i njihovu interpretaciju. Standardizacija testovnih rezultata. Povijesni razvoj psihologijskih testova.

Cilj

Očekuje se da će studenti nakon ovog predmeta moći opisati i protumačiti, te kritički vrednovati osnovne koncepte unutar opće teorije mjerenja i klasične teorije testova, opisati osnovne metrijske karakteristike testova i korake u izradi kompozitnih testova, procijeniti prikladnim metodama pouzdanost mjerenja, interpretirati rezultate te objasniti utjecaj niske pouzdanosti na mogućnosti uporabe rezultata.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, vježbe, mješovito e-učenje, samostalni zadaci. Prisutnost i aktivnost na predavanjima i vježbama, 1-2 zadaće, 2 kolokvija, završni usmeni i pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Jackson, C. (2000). *Psihologijsko testiranje*. Naklada Slap.

Crocker, L., i Algina, J. (2008). *Introduction to classical and modern test theory*. Mason.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

McDonald, R. P. (2011). *Test theory: a unified treatment*. Routledge.

Bodovna vrijednost predmeta

6

Način polaganja ispita

Prisutnost i aktivnost na predavanjima i vježbama, 1-2 zadaće, 2 kolokvija, završni usmeni i pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji 2.

Socijalna percepcija i stavovi

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u socijalnu psihologiju. Metodologija socijalno-psiholoških istraživanja. Socijalna kognicija. Automatsko i kontrolirano mišljenje. Utjecaj shema na percepciju, zaključivanje, pamćenje i ponašanje. Heurističko zaključivanje. Kultura i socijalna kognicija. Pojam o sebi, svijest o sebi, izvori samospoznaje. Samopoštovanje. Upravljanje dojmovima i samomotrenje. Samoprezentacija. Efekt primarnosti. Stvaranje dojmova, implicitne teorije ličnosti, samoispunjavajuće proročanstvo. Osnove atribucijskog pristupa, Kelleyjev model kovarijacije. Pristranosti u atribuiranju. Stavovi. Teorije konzistencije (teorija balansa, teorija kongruentnosti, teorija kognitivne disonance). Tehnike za mjerenje stavova. Usporedba skala stavova. Konstrukcija Thurstoneove i Likertove skale. Redukcija disonance. Persuazivna komunikacija. Inokulacija stava, psihološka reaktivnost. Odnos stavova i ponašanja.

Cilj

Nakon ovog predmeta studenti će znati odrediti područje socijalne psihologije u odnosu na druge grane psihologije i ostale društvene znanosti. Uočiti će važnost razumijevanja subjektivnog tumačenja socijalne okoline i njegovog djelovanja na ponašanje. Razumjet će kako ljudi stvaraju dojmove o drugim ljudima i zašto su ti dojmovi ponekad pogrešni. Studenti će ovladati temeljnim znanjem o stavovima i njihovom mijenjanju, neophodnim za razumijevanje društvenog ponašanja pojedinaca i grupa.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, vježbe, samostalni zadaci. Redovito pohađanje nastave; izrada 3 individualna domaća zadatka od čega jedan pismeni zadatak; 2 grupna domaća zadatka od čega jedan pismeni grupni seminar; 2 javne prezentacije grupnih zadataka; aktivna priprema za seminare u obliku čitanja znanstvenih materijala; aktivno sudjelovanje u nastavi (diskusija u malim grupama; izlaganje pred kolegama; diskusija u većoj grupi). Ukupna ocjena iz predmeta formira se na temelju nekoliko elemenata: ocjene iz kolokvija (ukupna ocjena dobivena na temelju bodova iz kolokvija održanih tijekom izvođenja nastave) ili završnog pisanog ispita, ocjene iz usmenog ispita, ocjene iz zadaća (ukupna ocjena za različite individualne i grupne zadatke tijekom izvođenja nastave) i ocjene iz aktivnosti tijekom nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Aronson, E., Wilson, T. D. i Akert, R. M. (2005). *Socijalna psihologija* (poglavlja 3, 4, 5, 6, i 7). MATE d.o.o.
Pennington, D. C. (1997). *Osnove socijalne psihologije* (poglavlja 4, 6, 7, 9). Naklada Slap.
Prišlin, R. (1991). Kada se i kako naše ponašanje slaže s našim stavovima. U V. Kolesarić, M. Krizmanić i B. Petz (Ur.), *Uvod u psihologiju: Suvremena znanstvena i primijenjena psihologija* (str. 175 – 215). Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Deaux, K., Dane, F.C. i Wrightsman, L.S. (1993). *Social Psychology in the 90's*. Brooks/Cole Publishing Company.
Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002). *Uvod u socijalnu psihologiju*. Naklada Slap.
Myers, D.G. (2005). *Social Psychology*. McGraw Hill, Inc.

Radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.

Bodovna vrijednost predmeta

6

Način polaganja ispita

Ukupna ocjena iz predmeta formira se na temelju nekoliko elemenata: ocjene iz kolokvija (ukupna ocjena dobivena na temelju bodova iz kolokvija održanih tijekom izvođenja nastave) ili završnog pisanog ispita, ocjene iz usmenog ispita, ocjene iz zadaća (ukupna ocjena za različite individualne i grupne zadatke tijekom izvođenja nastave) i ocjene iz aktivnosti tijekom nastave.

Preduvjeti upisa

Psihologijski praktikum 2.

Neeksperimentalna psihologijska metodologija

Okvirni sadržaj predmeta

Načini spoznavanja i paradigma procesa istraživanja. Višestruke operacionalizacije. Izvori ugrožavanja unutarnje valjanosti u neeksperimentalnim pristupima. Postupci smanjivanja nevaljanosti. Ugrožavanje vanjske valjanosti. Neeksperimentalni nacrti koji ne omogućuju i koji omogućuju uzročno-posljedično zaključivanje. Kvazieksperimentalni pristup i istraživački nacrti. Korelacijski pristup i zaključivanje. Kauzalno-komparativni nacrt. Metoda ankete. Načini prikupljanja anketnih podataka. Problem uskraćivanja odgovora i manjkavih podataka. Kontrola prikupljanja podataka pri anketiranju. Izrada ankete i anketnog upitnika. Probabilističko i neprobabilističko uzorkovanje. Kvalitativni istraživački pristup. Osobine kvalitativnih istraživanja i usporedbe s kvantitativnim pristupom. Koraci u kvalitativnom istraživanju i izrada nacrtu kvalitativnog istraživanja. Vrste kvalitativnih istraživanja. Uzorci u kvalitativnim istraživanjima. Istraživački intervju i vrste intervjua. Postavljanje pitanja u intervjuu. Ponašanje intervjua. Fokusna grupa kao forma grupnog intervjua. Izrada vodiča za razgovor u fokusnoj grupi. Regrutiranje i motiviranje sudionika. Uloga i zadaci moderatora. Obrada kvalitativnih podataka.

Cilj

Studenti će upoznati metode psihologije, a koje nisu eksperimentalne. Moći će analizirati i usporediti različite istraživačke nacрте. Razvit će kritički pristup u izboru metode, te će moći uspostaviti vezu između istraživačkih metoda i praktičnog rada psihologa. Studenti će ovladat glavnim tehnikama prikupljanja i analize kvalitativnih podataka. Moći će izabrati odgovarajuću kvalitativnu metodu u istraživanjima, s obzirom na istraživačka pitanja i ciljnu skupinu sudionika.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, vježbe, mješovito e-učenje, samostalni zadaci. Prisustvovanje nastavi, izrada individualnih i grupnih zadataka, polaganje dva pisana kolokvija ili pisanog završnog ispita. Grupni zadatak izrade ankete i prezentacija, individualno pilot anketiranje i grupni izvještaj, individualni zadatak izrade nacrtu kvazieksperimentalnog istraživanja, individualni zadatak izrade nacrtu kvalitativnog istraživanja, grupni zadatak izrade vodiča za fokusnu grupu, moderiranje/sudjelovanje u fokusnoj grupi, dva pisana kolokvija ili pisani ispit (mogućnost izlaska i na usmeni ispit).

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Milas, G. (2005). *Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima* (Poglavlja: 6.5.2.1. (Prijetnje unutarnjoj valjanosti, 131-140), 6.5.4. (Vanjska valjanost, 147-151), 8 (Kvazieksperimenti, 217-245; 254-263)11 (Razlozi korištenja neeksperimentalnih metoda, 335-340), 12 (Opažanje, 341-368), 14 (Anektno istraživanje, 395-475), 15 (Nenametljivo istraživanje ponašanja, 477-520), 17 (Pristupi i tehnike kvalitativnih istraživanja, 571-613)). Naklada Slap.

Ajduković, D. (2008) Odgovornost istraživača i valjanost kvalitativne metodologije. U: N. Koller-Trbović i A. Žižak (ur.) *Kvalitativni pristup u društvenim znanostima* (str. 39-53). Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet.

Silverman, D. (2005). *Doing qualitative research* (Poglavlja: 8 (Choosing a methodology, 109-122), 9 (Selecting a case, 125-136), 11 (beginning data analysis, 149-169), 14 (Quality in qualitative research, 209-224)). Sage.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

The SAGE Handbook of Qualitative Data Collection (2018). Chapters: Observations. Interviews. Focus groups.

Ajduković, M. (2014). Kako izvještavati o kvalitativnim istraživanjima? Smjernice za istraživače, mentore i recenzente. *Ljetopis socijalnog rada*, 21(3), 345-366.

Sekol, I., Maurović, I. (2017). Miješanje kvantitativnog i kvalitativnog istraživačkog pristupa u društvenim znanostima – Miješanje metoda ili metodologija?. *Ljetopis socijalnog rada*, 24(1), 7-32.

Bartolac, A., Sangster Jokić, C. (2018). Understanding the everyday experience of persons with physical disabilities: Building a model of social and occupational participation. *Journal of Occupational Science*, 26(3), 408–425.

Radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.

Bodovna vrijednost predmeta

5

Način polaganja ispita

Prisustvovanje nastavi, izrada individualnih i grupnih zadataka, polaganje dva pisana kolokvija ili pisanog završnog ispita (mogućnost izlaska i na usmeni ispit).

Preduvjeti upisa

Nema.

Psihologija odrasle dobi i starenja

Okvirni sadržaj predmeta

Suvremeni sociodemografski trendovi u Hrvatskoj i svijetu i povijest psihologije odrasle dobi i starenja. Temeljni pojmovi psihologije odrasle dobi i starenja i suvremeni mitovi o starenju. Teorijski pristupi razvoju u odrasloj dobi: opće psihološke i psihosocijalne teorije razvoja. Metode proučavanja i istraživanja razvoja u odrasloj dobi i starenja. Biološki aspekti starenja i tjelesne promjene u odrasloj dobi i starosti: primarno starenje. Tjelesno i psihičko zdravlje i zdravstvene navike u odrasloj dobi: sekundarno starenje. Kognitivni razvoj u odrasloj dobi: pažnja, percepcija, pamćenje. Kognitivni razvoj u odrasloj dobi: kvantitativne i kvalitativne promjene u mišljenju, donošenju odluka, stručnosti, mudrosti. Razvoj ličnosti u odrasloj dobi: osobinski i normativni pristup. Bliski odnosi u odrasloj dobi: ljubav, brak, roditeljstvo. Bliski odnosi u odrasloj dobi: braća i sestre, međugeneracijski odnosi, prijateljstvo. Razvoj karijere, umirovljenje, slobodno vrijeme. Kraj života: suočavanje sa smrću i smrtnim gubicima, spiritualnost. Ageizam/dobizam i njegove značajke i oblici. Analiza popularne literature o razvoju u odrasloj dobi i starenju i usporedba sa znanstvenom literaturom. Načela vođenja razvojnog intervjua s odraslom osobom. Posjet domu umirovljenika i razgovor sa stručnim timom i korisnicima. Načela i osnovne metode trijaže funkcionalnih sposobnosti starijih osoba.

Cilj

Kroz predmet studenti će se upoznati s teorijskim postavkama cjeloživotnog pristupa proučavanja razvoja i relevantnosti te perspektive za proučavanje promjene i kontinuiteta u psihološkim procesima tijekom odrasle dobi. Studenti će razumjeti i razlikovati te kritički moći razmatrati metode i nacрте istraživanja razvoja. Upoznat će se s razvojnim promjenama u tjelesnom, senzornom, kognitivnom, emocionalnom i socijalnom funkcioniranju te zdravstvenim i psihičkim teškoćama koje se mogu javiti tijekom odrasle dobi i starenja. Studenti će se upoznati s nekim psihodijagnostičkim sredstvima za procjenu starijih osoba, a provest će i razvojni intervju pregleda života s osobom u odrasloj ili starijoj dobi. Nakon pohađanja predmeta studenti će razumjeti odrednice i mehanizme razvojnih promjena i psihološke adaptacije na biološke promjene, različite socijalne uloge i životne događaje odraslih osoba kao i rizične i zaštitne čimbenike njihova razvoja. Studenti će prepoznavati stereotipe i predrasude o starenju u kontekstu svakodnevnog života. Također, pohađanje ovog predmeta trebalo bi ukloniti mitove i predrasude prema starijoj populaciji i procesima starenja te omogućiti studentima da razumiju razvojni status osoba pojedinih razdoblja odrasle dobi i lakše profesionalno i osobno komunicirali s njima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanje, seminari i radionice, vježbe, mješovito e-učenje, terenska nastava, samostalni zadaci, multimedija i mreža. Redovito i točno pohađanje nastave. Savjesna priprema za predavanja i seminare i aktivno sudjelovanje na nastavi. Izrada seminarskih i drugih propisanih radova i njihova pravodobna predaja i prezentacija. Polaganje dva kolokvija tijekom nastavnog semestra ili polaganje pismenog i usmenog ispita po završetku predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Berk, L. (2007). *Psihologija cjeloživotnog razvoja* (poglavlja 1, 13-19). Naklada Slap.

Schaie, K.W. i Willis, S.L. (2001). *Psihologija odrasle dobi i starenja*. Naklada Slap.

Baltes, P. B., Straudinger, U. M., & Lindenberger, U. (1999). Lifespan psychology: Theory and application to intellectual functioning. *Annual Review of Psychology*, 50, 471-507.

Baltes, P. B., Reese, H.W. & Lipsitt, L.P. (1980). Life-span developmental psychology. *Annual Review of Psychology*, 31, 65-110.

Weil, J. (2017). *Research design in aging and social gerontology: Quantitative, qualitative, and mixed methods* (str. 14 – 45). Routledge.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Baltes, P. B., Reese, H.W. & Lipsitt, L.P. (1980). *Life-span developmental psychology*. *Annual Review of Psychology*, 31, 65-110.

Bee, H.L.& Bjorklund, B. (2015). *The Journey of Adulthood*. (Eight Edition). Prentice Hall.

Despot Lučanin, J. (2022). *Psihologija starenja: izazovi i prilagodba*. Naklada Slap.

Schaie, W. K. (2000). The impact of longitudinal studies on understanding development from young adulthood to old age. *International Journal of Behavioral Development*, 24(3), 257-266.

Yochim, B.P., Woodhead, E.R. (2018). *Psychology of Aging: A Biopsychosocial Perspective*. Springer.

Bodovna vrijednost predmeta

5

Način polaganja ispita

Polaganje dva kolokvija tijekom nastavnog semestra ili polaganje pismenog i usmenog ispita po završetku predmeta.

Preduvjeti upisa

Psihologija djetinjstva i adolescencije.

Interpersonalni i untargrupni odnosi

Okvirni sadržaj predmeta

Agresivno ponašanje, definicija i vrste. Teorijska objašnjenja agresije. Okolnosti koje povećavaju vjerojatnost agresije. Socijalni utjecaji i agresija. Upravljanje agresivnim ponašanjem. Nasilje u obitelji: partnersko nasilje, intervencije za zaštitu članova obitelji od nasilja. Nasilje u mladenačkim vezama. Prosocijalno ponašanje i altruizam. Glavni teorijski pristupi i suvremeni modeli. Situacijski prediktori pružanja pomoći. Načini povećavanja altruističnog ponašanja. Privlačnost u interpersonalnim odnosima. Glavne odrednice privlačnosti. Teorijska objašnjenja razvoja ljubavnih veza. Različite vrste ljubavi. Čimbenici koji doprinose kvaliteti veze. Definicija i sastav grupe. Formiranje grupe i elementi strukture grupe. Razvoj unutargrupne dinamike. Utjecaj grupe na ponašanje pojedinca. Socijalna facilitacija i inhibicija. Socijalni pritisak i konformizam. Manipulativne tehnike za navođenje druge osobe na popuštanje. Pokoravanje. Klasična istraživanja: Sherif, Asch, Milgram. Grupna zaslijepljenost. Grupni uradak i postignuće, socijalno zaubšavanje. Deindividuacija. Odlučivanje u grupama. Grupna polarizacija. Informacijski i normativni utjecaj. Difuzija odgovornosti. Manjinski utjecaji u grupi. Autoritet i vodstvo. Nastanak vođa u grupama. Vrste vođa i njihove uloge u grupi. Suradnja i natjecanje.

Cilj

Upoznati procese koji su u osnovi interpersonalnih ponašanja, te osobine, strukturalne karakteristike i procese koji se odvijaju unutar grupa.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, vježbe, mješovito e-učenje, samostalni zadaci. Redovitost i aktivnost na nastavi, provedba grupnog istraživanja, izrada seminarskog rada, izlazak na kolokvije ili pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Aronson, E., Wilson, T.D. i Akert, R. M. (2005). *Socijalna psihologija* (Poglavlja: 8 (Konformizam, 251-296), 10 (Međusobna privlačnost, 337-378)). Mate.
Ajduković, M. i Pavleković, G. (Ur.) (2000). *Nasilje nad ženom u obitelji*. Društvo za psihološku pomoć.
Radovi iz tekuće znanstvene periodike (koji se obrađuju u okviru nastave)

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002.) *Socijalna psihologija*. Naklada Slap.
Brown, R. (2006). *Grupni procesi*. Naklada Slap.
Cesar, S., Bijelić, N., Hodžić, A., i Kobaš, V. (2006). *Bolje spriječiti nego liječiti – prevencija nasilja u adolescentskim vezama*. Cesi.
Pećnik, N. (2003). *Međugeneracijski prijenos zlostavljanja djece*. Naklada Slap.
Ajduković, D., Löw, A. i Sušac, N. (2011). Rodne razlike i prediktori partnerskog nasilja u mladenačkim vezama. *Ljetopis socijalnog rada*, 18(3), 527-553.

Bodovna vrijednost predmeta

Način polaganja ispita

Redovitost i aktivnost na nastavi, provedba grupnog istraživanja, izrada seminarskog rada, izlazak na kolokvije ili pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi.

Teorije ličnosti

Okvirni sadržaj predmeta

Povijesni razvoj teorija ličnosti. Psihodinamski pristup: Freud. Psihodinamski pristup: Adler i Jung. Psihodinamski pristup: Horney i Erikson. Humanistički pristup: Maslow. Humanistički pristup: Rogers. Kognitivni pristup: Kelly. Socijalno-kognitivni pristupi. Osobinski pristup: Allport. Osobinski pristup: Cattell i Eysenck. Osobinski pristup: B5, FFM, HEXACO. Usporedba različitih teorija ličnosti. Mogućnost primjene različitih teorija ličnosti.

Cilj

Cilj predmeta je prikazati različite teorije ličnosti te potencijalne aplikacije pojedinih teorija. Studenti će nakon predmeta moći kritički vrednovati pojedine teorije ličnosti.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, samostalni zadaci, multimedija i mreža. Pohađanje nastave i pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pervin, L., Cervone, D. & John, O. (2008). *Psihologija ličnosti: teorije i istraživanja*. Školska knjiga.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Maltby, J., Day, L., & Macaskill, A. (2017). *Personality, individual differences and intelligence* (4th edition). Pearson.

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

Pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Nema.

Kvantitativna interpretacija testova

Okvirni sadržaj predmeta

Suvremeni standardi za profesionalnu uporabu testova; načela interpretacije testovnih rezultata. Evaluacija tumačenja testovnih rezultata za predložene upotrebe testa. Međusobne relacije metrijskih svojstava. Valjanost rezultata psihologijskih mjerenja; Opća teorija valjanosti; Definicija, kvantifikacija, relacije s drugim psihometrijskim obilježjima. Vrste i izvori validacijskih podataka; Procjenjivanje i kvantifikacija valjanosti s obzirom na metrijski kvalitet i dimenzionalnost varijabli. Formalni modeli za opisivanje valjanosti - regresijski model. Kriterijska valjanost: bivarijatni slučaj (logičke osnove, jednadžba regresijskog pravca; svojstva varijabli u bivarijantnoj regresiji). Kriterijska valjanost: multivarijatni slučaj (psihometrijska interpretacija multiple korelacije, regresijskih koeficijenata i parcijalnih korelacija; evaluacija višestruke regresijske jednadžbe). Inferencijalno-statistička svojstva regresijskih parametara; problem pristranosti procjene multiple korelacije; križna validacija. Praktična upotrebljivost koeficijenata kriterijske valjanosti. Klasifikacijski problem. Analiza psiholoških profila: definicija, logika, prikazivanje, formalna svojstva, usporedba, upotreba. Formalni modeli za opisivanje valjanosti - faktorski model; logičke osnove, cilj, definicija, primjena. Konstruktna valjanost: apriorističko i empirijsko određivanje; multifaktorski model strukture bruto-rezultata. Faktorska analiza; multifaktorski problem; osnovni problemi u FA; osnovni faktorski teoremi. Određivanje broja značajnih faktora; interpretacija faktorskih rješenja; metodološki preduvjeti FA.

Cilj

Upoznavanje s temeljnim psihometrijskim problemima: usvojiti racionalu u osnovi ocjene kvalitete rezultata psihologijskog mjerenja; razumjeti i opisati postupke procjene i kvantifikacije metrijskih svojstava rezultata psihologijskog testiranja, objasniti principe njihove evaluacije i kvantitativne interpretacije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, vježbe, mješovito e-učenje, suradničko učenje. Studenti su obavezni pohađati predavanja i vježbe kako je to propisano Statutom fakulteta. Obaveze uključuju aktivno sudjelovanje u nastavi, individualne ili grupne prezentacije na vježbama, redovito izvršavanje domaćih zadaća, polaganje kolokvija te pismenog i usmenog ispita.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Povjerenstvo za standarde pedagoškog i psihološkog testiranja AERA, APA i NCME (2006). *Standardi za pedagoško i psihološko testiranje*. Naklada Slap.

Fulgosi, A. (1984). *Faktorska analiza*. Školska knjiga.

Anastasi, A. (2003). *Psychological testing* (7. izdanje). MacMillan.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Nunnally, J.C., & Bernstein, I.H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). McGraw-Hill.

Pedhazur, E. J. & Pedhazur Schmlkin, L. (2013). *Measurement, design, and analysis: An Integrated approach*. Psychology Press.

Bodovna vrijednost predmeta

6

Način polaganja ispita

Studenti su obavezni pohađati predavanja i vježbe kako je to propisano Statutom fakulteta. Obaveze uključuju aktivno sudjelovanje u nastavi, individualne ili grupne prezentacije na vježbama, redovito izvršavanje domaćih zadaća, polaganje kolokvija te pismenog i usmenog ispita.

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji 2, Uvod u teoriju testova.

Psihopatologija

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u psihopatologiju: psihijatrija, psihopatologija, psihologija – definicija, terminologija i međuodnosi. Povijest psihopatologije, razlika „normalno – abnormalno“ u psihijatriji i klasifikacijski sustavi. Način vođenja prvog razgovora, poremećaji svijesti i poremećaji psihomotorike i vanjski izgled. Formalni i sadržajni poremećaji mišljenja. Poremećaji afekta i poremećaji volje. Poremećaji pamćenja, inteligencije, opažanja i pažnje. Poremećaji nagona i socijalnog funkcioniranja. Poremećaji doživljavanja vlastite ličnosti. Shizofrenija. Anksiozni poremećaji. Poremećaji raspoloženja. Bihevioralni sindromi udruženi s fiziološkim poremećajima i psihoorganski sindrom. Bolesti ovisnosti. Intelektualne teškoće. Terapija u psihijatriji: Osnovna znanja iz biološke terapije, poglavito psihofarmakoterapije.

Cilj

Cilj predmeta je stjecanje kompetencija za prepoznavanje odstupanja u psihičkom funkcioniranju, usvajanje nazivlja i karakteristika osnovnih psihopatoloških fenomena te razvijanje diferencijalno-dijagnostičkog razmišljanja u razlikovanju psihijatrijskih poremećaja i bolesti.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja. Obavezno pohađanje nastave, učenje iz propisane literature te pismeni i usmeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Begić, D. (2011). *Psihopatologija*. Medicinska naklada.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Blaney, P. H., & Millon, T. (2009). *Oxford Textbook of Psychopathology*. Oxford University Press.

Sadock, B. J., Sadock, V. A., Ruiz, P. (2009). *Kaplan & Sadock's Comprehensive textbook of psychiatry*.

Odabrana poglavlja. Lippincott Williams & Wilkins.

Davey, G. (2008). *Psychopathology. Research, Assessment and Treatment in Clinical Psychology*. Blackwell.

Davison, G. C., & Neale, J. M. (1999). *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Odabrana poglavlja. Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

obavezno pohađanje nastave, učenje iz propisane literature te pismeni i usmeni ispit.

Preduvjeti upisa

Emocije i motivacija.

Psihologija ličnosti

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u psihologiju ličnosti (predmet psihologije ličnosti, struktura područja, povijest područja; suvremena područja istraživanja u psihologiji ličnosti). Metode istraživanja u psihologiji ličnosti (pristup usmjeren na individualne i na grupne razlike, metode prikupljanja podataka o ličnosti, metode istraživanja ličnosti). Definiranje crta ličnosti (teorijsko određenje osobine ličnosti, metode za određivanje najvažnijih osobina ličnosti; organizacija i taksonomija crta ličnosti). Teorijski problemi i problemi mjerenja u psihologiji ličnosti (osobine ličnosti i predviđanje ponašanja, situacionizam, interakcionizam i osobinska psihologija ličnosti, mjerenje ličnosti unutar pojedinih osobinskih teorija, vrste mjernih instrumenata u području ličnosti, problemi koji se javljaju prilikom procjenjivanja ličnosti, razvoj i adaptacija instrumenata za mjerenje ličnosti). Stabilnost i promjene osobina ličnosti (teorijsko određenje pojmova "kontinuitet" i "promjena" ličnosti, metodološki problemi pri istraživanju stabilnosti i promjena ličnosti, rezultati istraživanja u tom području). Fiziološke osnove osobina ličnosti (fiziološke osnove Eysenckovih dimenzija ličnosti, osjetljivost na nagrade i kazne: Grayeva teorija ličnosti; biološka osnova temperamenta: Cloningerova teorija; traženje uzbuđenja: Zuckermanova teorija ličnosti). Evolucijski pristup u psihologiji ličnosti (evolucija i osnovni psihički mehanizmi, individualne razlike i evolucija, pet-faktorski model i rješavanje adaptivnih problema). Genetika ponašanja i psihologija ličnosti (kvantitativna i molekularna genetika, metode genetike ponašanja: istraživanja blizanaca, posvajanja i porodična istraživanja, heritabilnost, najvažniji rezultati bihevioralno-genetičkih istraživanja). Ličnost i kognitivni procesi (osobine ličnosti i učenje, neuroticizam i testna anksioznost, ekstraverzija i stil rada na testovima učinka, otvorenost ka iskustvima i potreba za kognicijom, savjesnost i potreba za postignućem). Ličnost i emocije (usporedba dimenzionalnih modela emocija i dimenzionalnih modela ličnosti, ličnost i subjektivan doživljaj sreće, emocije i procesiranje pozitivnih i negativnih informacija). Spol, rod i ličnost (razlika između spolnih i rodni razlika, maskulnost, femininost i androgenost). Međukulturalna istraživanja ličnosti (razlike u ličnosti ovisno o karakteristikama različitih kultura, individualizam i kolektivism, pitanje kulturalne univerzalnosti modela ličnosti; geografija ličnosti). Ličnost i intelektualna kompetencija (ličnost i inteligencija, ličnost i akademski uspjeh, ličnosti i kreativnost). Ličnost i socijalna interakcija (selekcija, evokacija i taktike manipulacije). Ličnost i različiti životni ishodi. Ponašajni tragovi ličnosti u okolini (predviđanje ličnosti na temelju informacija koje osoba ostavlja u svojoj okolini, primjerice na društvenim mrežama, pisanim tekstovima, uređenju prostora, itd.)).

Cilj

Cilj predmeta je omogućiti studentima stjecanje znanja iz psihologije ličnosti. Predmet neće biti usmjeren na stare, tzv. "velike" teorije ličnosti, već na suvremene modele i teme koje su trenutno dominantne u području. Apsolviranjem predmeta studenti će biti upoznati s osnovnim metodološkim pristupima u psihologiji ličnosti te različitim suvremenim temama u području. To će ih osposobiti za praćenje literature i razumijevanje logike istraživanja u području psihologije ličnosti, te koristiti u njihovoj kasnijoj specijalizaciji u različitim područjima primijenjene psihologije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, mješovito e-učenje, samostalni zadaci, multimedija i mreža. Pohađanje predavanja i seminara, izrada seminarskog izlaganja, dva pismena kolokvija u semestru i/ili pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Larsen, R.J. i Buss, D.M. (2021). *Personality Psychology: Domains of Knowledge About Human Nature*. McGraw-Hill Education.

Weiner, I. B. i Greene, R. L. (2017). *Handbook of personality assessment* (2nd ed.) (odabrana poglavlja). John Wiley and Sons.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

John, J.P. and Robins, R. W. (2021). *Handbook of Personality: Theory and Research* (Fourth edition). The Guilford Press.

Bodovna vrijednost predmeta

6

Način polaganja ispita

Izrada seminarskog izlaganja, dva pismena kolokvija u semestru i/ili pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija 2, Učenje i mišljenje.

Inteligencija

Okvirni sadržaj predmeta

Povijesni pregled. Razvoj teorija inteligencije. Faktorske i hijerarhijske teorije. Vruće teorije inteligencije. Emocionalna inteligencija. Eksplicitne i implicitne teorije inteligencije. Kreativnost. Heritabilnost inteligencije. Mjerenje inteligencije i usporedba mjernih instrumenata. Flynn efekt. Rasa i inteligencija. Spolne razlike u inteligenciji. Inteligencija u obrazovnim kontekstima. Inteligencija u radnom kontekstu. Inteligencija i zdravlje.

Cilj

Cilj predloženog predmeta je upoznavanje studenata s područjem inteligencije od njezine pozicije u okviru ukupne kognitivne znanosti i dodirnih znanosti, preko različitih teorijskih pristupa, vrsta inteligencije, do povezanosti inteligencije s nekim relevantnim sociodemografskim varijablama i psihološkim konstruktima. Apsolviranjem predmeta studenti će steći temelj za praćenje nastave općih predmeta i primijenjenih predmeta na diplomskom studiju psihologije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice. Redovito pohađanje predavanja i seminara, izrada seminarskog izlaganja, pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Zarevski, P. (2012). *Struktura i priroda inteligencije*. Naklada Slap.
Goldstein, S., Princiotta, D., & Naglieri, J. A. (2015). *Handbook of intelligence: evolutionary theory, historical perspective, and current concepts*. Springer.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Maltby, J., Day, L., & Macaskill, A. (2017). *Personality, individual differences and intelligence* (4th edition). Pearson.
Radovi iz tekuće znanstvene periodike

Bodovna vrijednost predmeta

4

Način polaganja ispita

Izrada seminarskog izlaganja, pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Učenje i mišljenje, Teorija testova.

Socijalni identitet i međugrupni odnosi

Okvirni sadržaj predmeta

Kultura i međugrupno ponašanje. Procesi akulturacije i čimbenici koji pri tome djeluju. Kultura ivrijednosti. Individualizam i kolektizam. Individualističke i kolektivističke kulture. Socijalne norme, socijalne uloge, socijalna moć i identitet. Rodne uloge i rodne sličnosti i razlike, evolucijska i socijalno-psihološka objašnjenja tih razlika. Teorije socijalizacije rodni uloga. Međugrupna percepcija, socijalna kategorizacija, percepcija vlastite i vanjske grupe, grupna pristranost. Stereotipi i teorijska tumačenja njihova nastanka i održavanja. Pristup socijalnog identiteta: teorija socijalnog identiteta i teorija samokategorizacije. Etnički i nacionalni identitet. Etnocentrizam i nacionalizam. Patriotizam i drugi oblici privrženosti velikim grupama. Predrasude i diskriminacija. Tradicionalne i moderne predrasude. Uzroci predrasuda: socijalni, motivacijski i kognitivni faktori. Predrasude u svakodnevnom životu: upotreba jezika i grupno utemeljeni vicevi. Predrasude i autoritarnost. Klasični pristup autoritarnosti, desničarska autoritarnost. Socijalizacija predrasuda. Borba protiv predrasuda i diskriminacije. Sukobi među grupama: uvjeti nastanka, postupci za ublažavanje sukoba i njihovo otklanjanje. Korištenje neprijateljske propagande u pripremi za sukob i za njegova trajanja. Nerazrješivi sukobi i genocid. Teorije sukoba. Pristup frustracija-agresija - klasična teorija i suvremene dorade. Teorija relativne deprivacije. Socijalni protesti i socijalna akcija, teorijska objašnjenja i modeli sudjelovanja. Teorija relističnog sukoba i Robbers Cave eksperiment. Socijalno učenje i međugrupni sukob. Teorija igara i međugrupni sukob. Teorija međugrupne prijateljstva i sukob. Međugrupne emocije i njihova uloga u sukobu. Strategije rješavanja sukoba: hipoteza kontakta - klasičan pristup i suvremene dorade. Strategije rješavanja sukoba: pregovaranje, posredovanje i arbitraža. Međugrupno (po)mirenje i socijalna rekonstrukcija zajednica nakon sukoba.

Cilj

Upoznati procese koji su u osnovi nastanka različitih aspekata grupe kategorizacije, socijalnog identiteta i međugrupnih odnosa, te nastanka međugrupnih sukoba i njihovog smanjivanja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, seminari i radionice, vježbe, mješovito e-učenje, terenska nastava, samostalni zadaci. Prisustvovanje nastavi, izrada individualnog i zajedničkog seminarskog zadatka, polaganje dva pismena kolokvija ili pismenog završnog ispita.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Aronson, E., Wilson, T.D. i Akert, R. M. (2005). Socijalna psihologija (Poglavlja: 9 (Grupni procesi: Utjecaj u socijalnim grupama, 325-333), 13 (Predrasude: Kako nastaju i kako ih smanjiti, 454-503)). Mate.

Aronson, E., Wilson, T. D., Sommers, S. R., Page-Gould, E., i Lewis Jr, N. (2025). Socijalna psihologija (Poglavlje: 13 (Predrasude: Uzroci, posljedice i metode "liječenja")). Mate.

Brown, R. (2006). *Grupni procesi: Dinamika unutar i između grupa* (Poglavlja: 6 (Međugrupni sukob i suradnja, 226-261), 7 (Razmišljanje o grupama, 264-307), 8 (Socijalni identitet i međugrupni odnosi, 311-360)). Naklada Slap.

Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002). Socijalna psihologija (Poglavlja: 15 (Međugrupni odnosi, 427-455), 11 (Socijalna interakcija: Suradnja i natjecanje, 291-313)). Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Radovi iz tekuće znanstvene periodike

Bodovna vrijednost predmeta

5

Način polaganja ispita

Prisustvovanje nastavi, izrada individualnog i zajedničkog seminarskog zadatka, polaganje dva pisana kolokvija ili pismenog završnog ispita.

Preduvjeti upisa

Nema.

Uvod u primijenjenu psihologiju

Okvirni sadržaj predmeta

Psihologija rada: Određenje i povijesni razvoj. Glavna područja suvremene psihologije rada: psihologija osoblja. Glavna područja suvremene psihologije rada: organizacijska psihologija, psihologija radne aktivnosti i ergonomijska psihologija. Upoznavanje s poslom i radnim zadacima psihologa u području psihologije rada i organizacijske psihologije. Definiranje područja kliničke psihologije. Prikaz rada kliničkog psihologa. Opis poslova i mjesta rada kliničkih psihologa. Opis poslova i mjesta rada zdravstvenih psihologa. Definicija i područja primjene psihologije obrazovanja. Kontekst rada i kompetencije školskih psihologa. Efikasne intervencijske i preventivne aktivnosti u školskom sustavu. Kontekst rada, ključne profesionalne kompetencije i djelatnost predškolskog psihologa u ustanovama za predškolski odgoj i obrazovanje. Ustroj programa predškolskog odgoja i obrazovanja te utjecaj institucionaliziranog predškolskog odgoja i obrazovanja na djetetov razvoj. Uloga psihologa i potrebne osnovne profesionalne kompetencije psihologa u sustavu socijalne skrbi.

Cilj

Cilj predmeta je uvesti studente u glavna područja primijenjenih psihologija – psihologiju rada i organizacijsku psihologiju, kliničku i zdravstvenu psihologiju, psihologiju obrazovanja i školsku psihologiju te predškolsku psihologiju i psihologiju socijalne skrbi. Studenti će dobiti pregled radnih zadataka i uloga psihologa u ovim područjima rada kao i uvid u kompetencije potrebne za obavljanje posla u njima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, samostalni zadaci. Pohađanje nastave, esej i pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

- King, A.L. (2008). *The science of psychology: An appreciative view* (Chapter 13 - Industrial and Organizational Psychology). McGraw-Hill Higher Education.
- Spector, P.E. (2008). *Industrial and organizational psychology: Research and practice* (5th edition). John Wiley & Sons.
- Nietzel, M.T., Bernstein D.A., i Milich, A. (2001). *Uvod u kliničku psihologiju*. Naklada Slap. (odabrana poglavlja)
- Reynolds, C. R., & Gutkin, T. B. (Eds.) (1999). *The Handbook of School psychology* (3rd ed.). Wiley. (poglavlja 3, 6, 7 i 8 – str. 56-77 i str. 137- 223)
- Belsky, J. (2006). Early child care and early child development: Major findings of the NICHD study of early child care. *European Journal of Developmental Psychology*, 3(1), 95-110.
- Clarke-Stewart, K. A., & Allhusen, V. D. (2002). Nonparental caregiving. In M. H. Bornstein (Ed.), *Handbook of parenting: Being and becoming a parent* (pp. 215–252). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Marshall, N. L. (2004). The quality of early child care and children's development. *Current Directions in Psychological Science*, 13(4), 165-168.
- Milanović, M., Stričević, I., Maleš, D. i Sekulić Majurec, A. (2000). *Skrb za dijete i poticanje ranog razvoja djeteta u Republici Hrvatskoj*. UNICEF - Ured za Hrvatsku. (str. 31-61).

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stoll, L., Fink, D. (2000). *Mijenjajmo naše škole*. Educa.

Bray, M. A., & Kehle, T. J. (Eds.). (2013). *The Oxford handbook of school psychology*. Oxford University Press.

Essa, E. L., & Burnham, M. M. (2019). *Introduction to early childhood education*. Sage Publications.

Haug-Schnabel, G. (1996). *Agresivnost u dječjem vrtiću*. EDUCA.

Katz, G.L., McClellan, D.E. (1997). *Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije*. EDUCA.

Klarin, M. (2006). *Razvoj djece u socijalnom kontekstu*. Naklada Slap. (poglavlja 3 i 4).

Starc, B., Čudina Obradović, M, Pleša, A., Profaca, B., Letica, M. (2004). *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi*. Golden Marketing-Tehnička knjiga.

Morrison, G. S. (2007). *Early childhood education today*. Kevin M. Davis.

NICHD Early Child Care Research Network. (2007). Age of entry to kindergarten and children's academic achievement and socioemotional development. *Early Education and Development*, 18(2), 337-368.

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

Esej i pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Nema.

Etika istraživačke i stručne djelatnosti psihologa

Okvirni sadržaj predmeta

Analiza stavova i vjerovanja studenata o istraživačkoj i profesionalnoj etici. Osnovni pojmovi u etici. Etička načela i vrijednosni sustavi. Etika psihologijskih istraživanja i profesionalne djelatnosti psihologa. Načela etičkog kodeksa: načelo poštovanja, kompetentnosti, odgovornosti i integriteta. Razvoj profesionalnog etičkog kodeksa na primjeru APA-e. Prikaz i analiza etičkih kodeksa APA-a, EFPA-e i HPK-e uz primjere iz prakse. Etička pitanja u istraživanjima: informirani pristanak sudionika i pristanak na sudjelovanje u istraživanju. Obmanjivanje kao dio istraživačkog postupka: obveze istraživača i prava sudionika. Objašnjavanje prave svrhe istraživanja. Profesionalna etika u praksi: načela privatnosti, povjerljivosti i čuvanja bilježaka. Odnosi s višestrukim ulogama: postavljanje granica. Etička dilema u profesionalnom okružju. Strategije rješavanja etičkih dilema. Psihološka procjena i etičke dilema: primjeri iz prakse. Etičke dileme u radu s posebnim skupinama: primjeri iz prakse. Etičke dileme u akademskom okružju. Psiholog u timu i etičke prosudbe. Uloga psihologa u javnosti.

Cilj

Cilj predmeta je upoznati studente s temeljnim etičkim pojmovima, te ih senzibilizirati za etička pitanja i etičke dileme u psihološkim istraživanjima i praksi. Očekuje se da studenti steknu znanja i vještine potrebne za prepoznavanje etičkih pitanja i donošenja etičkih prosudbi, te da ih se pripremi za etičko ponašanje u struci.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja, samostalni zadaci. Pohađanje nastave, sudjelovanje u raspravama tijekom nastave, izrada pismenog rada s prikazom etičke dileme.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Lindsay, G., Øvreide, H. i Koene, C. (2025). *Ethics for European psychologists*. Hogrefe.

Meta-code of ethics EFPA: <http://www.efpa.eu/ethics/ethical-codes>

Etički kodeks APA-e: <http://www.apa.org/ethics/code/index.aspx>

Kodeks etike psihološke djelatnosti Hrvatske psihološke komore: http://www.psiholoska-komora.hr/static/documents/dok_kodeks_etike.pdf

Ajduković, M. i Keresteš, G. (Ur.). (2020). *Etički kodeks istraživanja s djecom*. Ministarstvo rada, socijalne politike i mladih.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Tekuća periodika

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

Pohađanje nastave, sudjelovanje u raspravama tijekom nastave, izrada pismenog rada s prikazom etičke dileme.

Preduvjeti upisa

Nema.

Završni ispit

Okvirni sadržaj predmeta

Aktivnost se sastoji od samostalnog rada tijekom završnog semestra kojom se studenti pripremaju za polaganje pismenog ispita.

Cilj

Cilj završnog ispita na prijediplomskom studiju Psihologija je provjeriti ostvarenost ishoda programa kroz standardizirani pismeni test znanja koji obuhvaća ključne ishode obaveznih predmeta na prijediplomskom studiju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Samostalni zadaci. Pismeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Literatura obaveznih predmeta na prijediplomskom studiju.

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

Pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Položeni svi ispiti na prijediplomskom studiju.